ध्मास्यन्-न्ती-ती, ध्मापयिष्यन्-न्ती-ती, दिध्मासिष्यन्-न्ती-ती; —
[1]व्यतिधममानः, ध्मापयमानः, [2]व्यतिदिध्मासमानः, देध्मीयमानः;
व्यतिध्मास्यमानः, ध्मापयिष्यमाणः, व्यतिदिध्मासिष्यमाणः, देध्मीयिष्यमाणः;
शङ्खध्माः-ध्मौ-ध्मः; — — —
ध्मातम्-तः-तवान्, ध्मापितः, दिध्मासितः, देध्मीयितः-तवान्;
[3]उद्धमः[A]-धमः, [4]नासिकन्धमः, [5]नाडिन्धमः[B]-मुष्टिन्धमः, [6]पाणिन्धमः,[C]
[7]शुनिन्धमः, [8]करन्धमः, वातन्धमः-घटिन्धमः-खारिन्धमः-खरिन्धमः,
ध्मापः, दिध्मासुः, [9]दाध्माः;
ध्मातव्यम्, ध्मापयितव्यम्, दिध्मासितव्यम्, देध्मीयितव्यम्;

---

1. 'कर्तरि कर्मव्यतीहारे' (3-1-14) इति शानच्।
2. 'पूर्ववत् सनः' (1-3-62) इति सन्नन्तादात्मनेपदम्।
3. 'पाघ्राध्मा धेट्दृशः शः, (3-1-137) इति उपसृष्टान्निरुपसृष्टादपि शप्रत्यये धमादेशे च रूपम्। निरुपसृष्टादेवायं शप्रत्यय इति **केचित्**।
4. '**नासिकास्तनयोर्ध्मा धेटोः**' (3-2-29) इति खश्प्रत्ययः। 'खित्यनव्ययस्य' (6-3-66) इति मुम्। शूत्कारैः नासिकां शब्दयतीति **नासिकन्धमः**=वराहः।
5. 'नाडीमुष्ट्योश्च' (3-2-30) इति खश्, ह्रस्वः, मुम्। **नाडिन्धमः**=स्वर्णकारः। वेण्वादिनाडिं मुखवायुना धमतीति **नाडिन्धमः**।
6. 'उग्रम्पश्येरम्मदपाणिन्धमाश्च' (3-2-37) इति सूत्रेण निपातनात् साधुः। पाणयः ध्मायन्ते एषु इति **पाणिन्धमः**=पन्थाः। 'सर्पास्पृश्यादिरोधार्थं ध्मायन्ते यत्र पाणयः। सोऽध्वा **पाणिन्धमो**ऽत्राधिकरणार्थो निपातनात्॥' इति **प्रक्रिया-सर्वस्वे**।
7. 'नाडीमुष्ट्योश्च' (3-2-30) इत्यत्र चकारात् अत्रापि खश्। एवं **घटिन्धमः, खारिन्धमः, खरिन्धमः, वातन्धमः** इत्यादिष्वपि खश् ज्ञेयः। **वातन्धमः**=पर्वतः। **घटिन्धमः**=आमः।
8. 'उग्रम्पश्य—' (3-2-37) इत्यत्र पाणिपदेन पर्यायस्यापि ग्रहणमिति **प्रक्रिया-कौमुद्या**शयात् तन्मते **करन्धमः** इत्यपि साधुः।
9. 'यङोऽचि च' (2-4-74) इति यङो लुकि, ईत्वाभावे रूपमेवम्।

A. 'ध्वनीनामुद्धमैरेभिर्मधूनामुद्धयैर्भृशम्।' भ. का. 6. 78.

B. 'प्राचीं वासकसज्जिकामुपगते भानौ दिशावल्लभे
पश्यैता रुचयः पतङ्गदृषदामाम्रेयनाडिन्धमाः।' अनर्घराघवे 4. 2.

C. 'शस्त्राशस्त्रिकथैव का नवभवद्वीर्वाणपाणिन्धमाः
पन्थानो दिवि सङ्कुचन्ति वसुधा वन्ध्या न सूते भटान्।' अनर्घराघवे 4. 20.